

**Česká školní inspekce
Liberecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-67/17-L

Název právnické osoby vykonávající činnost školy	Waldorfská mateřská škola Semily, příspěvková organizace
Sídlo	Pod Vartou 609, 513 01 Semily
E-mail právnické osoby	semilymsw@seznam.cz
IČ	00854727
Identifikátor	600098591
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Eva Vondráčková
Zřizovatel	město Semily
Místo inspekční činnosti	Pod Vartou 609, 513 01 Semily
Termín inspekční činnosti	24.-26. 4. 2017 ke dni inspekční činnosti

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušného školního vzdělávacího programu; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho soulad s právními předpisy a s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Charakteristika

Příspěvková organizace vykonává činnost mateřské školy (dále „MŠ“ nebo „škola“) a školní jídelny-výdejny v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení. MŠ s celodenním provozem poskytuje vzdělání pro dvě heterogenní třídy, ve kterých bylo ke dni inspekční činnosti zapsáno 32 dětí. Škola je dlouhodobě naplněna. V aktuálním školním roce je vzděláváno 14 dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky (z nich pět má povolený její odklad). Škola v současné době nevzdělává děti mladší tří let, stejně tak děti s odlišným mateřským jazykem, děti nadané, ani děti se speciálními vzdělávacími potřebami nebo ze sociálně znevýhodněného prostředí. Objekt školy se nachází na pozemku Mateřské školy Treperka, Semily, kde je v současné době v pronájmu. Zřizovatel v blízké době plánuje stavbu nové budovy.

Vzdělávání je poskytováno podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále „ŠVP PV“) s názvem „Waldorfská mateřská škola Semily, příspěvková organizace“ vydaného s platností od 1. září 2016. Je v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání (dále „RVP PV“). Usiluje především o rozvoj sociálních kompetencí a rozvoj duchovního pohledu na svět. ŠVP PV není zaměřen na výkon, vzdělávání je chápáno jako prostředek rozvíjející celou osobnost dítěte. Dokument je přehledný a srozumitelný pro pedagogy i veřejnost. Nad rámec běžných činností škola neposkytuje žádné další doplňkové vzdělávání, ale využívá nabídku jiných institucí.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka je ve vedoucí funkci druhým rokem. Zatím nespĺňuje všechny podmínky pro výkon funkce. V listopadu 2016 zahájila studium pro ředitele, předpokládaný termín ukončení je červen 2017. Po nástupu do funkce se zaměřila na důsledné dodržování principů waldorfské pedagogiky ve výchovně vzdělávacím procesu, stejně tak navázala na rozvoj pozitivních vztahů se zákonnými zástupci dětí, jakož i se zřizovatelem. Systém řízení odpovídá typu a velikosti školy. Strategie a plánování vychází z koncepčních záměrů, kde jsou uvedeny krátkodobé i dlouhodobé cíle směřující do všech oblastí výchovně vzdělávacího procesu. Vnitřní informační systém je funkční. Vzájemná denní komunikace pedagogických pracovníků přispívá ke vzájemně dobrým vztahům, což pozitivně ovlivňuje vzdělávací proces a umožňuje řešit případné problémové situace. Poradním orgánem ředitelky školy je pedagogická rada (v terminologii školy „konference“). Tyto se konají každý týden a kromě poskytování zpětné vazby a sebereflexe vlastní práce za uplynulý týden, připravují hodnocení vzdělávacího procesu a přípravu činností na další období. Zápisy z konferencí jsou vedeny důsledně. V oblasti vedení povinné dokumentace byly zjištěny dílčí nedostatky ve vedení třídních knih. Během inspekční činnosti byly zápisy v třídních knihách doplněny. Česká školní inspekce (dále „ČŠI“) doporučuje systémové a systematické vedení veškeré dokumentace.

Od poslední inspekce škola neprošla zásadními změnami v pedagogickém sboru, pouze došlo k výměně pozice mezi ředitelkou a učitelkou. Celkem zde pracují 4 pedagogické pracovníce včetně ředitelky školy, z toho dvě na plný úvazek. Všechny splňují podmínky odborné kvalifikace.

Škola podporuje účast vyučujících v kurzech dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“). V rámci dalšího vzdělávání prohlubuje znalosti a dovednosti vyučujících, jejich nové poznatky a zkušenosti. Vytváří vhodné předpoklady pro zkvalitnění a zefektivnění vyučovacího procesu. Pedagogičtí pracovníci se věnují také sebevzdělávání, pedagogická knihovna je postupně vybavována novou odbornou literaturou. Složení

pedagogického sboru v současné době umožňuje plnit záměry a cíle školního vzdělávacího programu. Na základě pozorování, rozhovorů s pedagogy a vyhodnocení anketních dotazníků lze konstatovat soulad všech zúčastněných, což přispívá k plynulému a bezproblémovému chodu MŠ.

Ve školní matrice vedené v listinné podobě pro všech 32 dětí nechyběly záznamy o odkladu školní docházky, pro tyto děti byly vytvořeny i plány pedagogické podpory, které byly účelné a průběžně vyhodnocované.

Materiální podmínky umožňují naplňovat ŠVP PV. Škola má k dispozici dostatečně velké, vkusně upravené a zařízené prostory, uspořádané pro činnosti dětí v souladu s waldorfskou pedagogikou. Systém uložení dostatečného množství pomůcek vede děti k samostatnosti při jejich výběru a ukládání. Vybavení tříd jednotným nábytkem (stolečky a židle pro děti) neakceptuje antropometrické požadavky jednotlivých dětí. Předností MŠ je školní zahrada vytvořená v přírodním stylu, která nabízí rozsáhlé možnosti pro venkovní aktivity. Bohatá zeleň spolu s účelným vybavením poskytují širokou škálu příležitostí pro rozvoj pohybových dovedností, relaxaci i experimentování a poznávání přírodních zákonitostí.

Činnost školy v roce 2016 byla zabezpečena finančními prostředky ze státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání a rozvojovým programem MŠMT (Zvýšení platů pracovníků regionálního školství), dále příspěvkem na provoz od zřizovatele. Dalšími zdroji bylo školné a stravné. Škola neprovozuje doplňkovou činnost. Prostředky ESF nebyly poskytnuty.

Škola garantuje stravování na výborné úrovni v souladu s výživovým doporučením. Nabídka pestrých a zdravých jídel a nápojů je zabezpečena prostřednictvím jiného subjektu. Při jídle jsou děti vedeny k samostatnosti, účastní se přípravy svačín, úpravy stolu před i po jídle a jsou vedeny ke kulturnímu stolování. Při jídle se na děti nespěchá, vždy mají dostatek času na dojedení. V průběhu dne se mohou kdykoliv napít, k dispozici mají na výběr vodu nebo čaj. Utváření správných stravovacích návyků je plně podporováno. Děti s potřebou dietního stravování ani se specifickými požadavky na stravování škola nemá. Výchova dětí ke zdravému stravování je příkladná.

Škola analyzuje bezpečnostní rizika, má zpracována opatření při různých činnostech s dětmi v mateřské škole i mimo ni. Proškoluje zaměstnance v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví a požární ochrany. Děti jsou aktuálně poučovány o bezpečném chování při činnostech, jichž se účastní. Zahradní herní prvky rovněž splňují bezpečnostní požadavky (doloženo revizemi). Míra úrazovosti je za poslední 3 roky téměř nulová, agenda úrazů je vedena, povinnost vyhotovit záznam škole nenastala. Škola je celodenně uzamčena, čímž eliminuje riziko vniknutí cizí osoby.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávací činnosti dětí vycházely nejen z nabídky tematických celků, ale i z prožitků dětí a přirozeně vzniklých situací, na které učitelky flexibilně reagovaly. Spontánní i řízené aktivity byly vyvážené.

Inspekční tým při hodnocení MŠ vycházel z pozorování organizace vzdělávání, hospitací, rozhovorů s ředitelkou i se zaměstnanci školy a ze studia dokumentace školy. V rámci inspekční činnosti byly průřezově hospitovány celodenní vzdělávací činnosti, které byly realizovány na základě předem vymezených témat. Z provedených hospitací bylo patrné, že učitelky mají organizaci a vzdělávání dobře promyšlené. Samy se snaží být pro děti vzorem svým klidným a vlídným vystupováním v každé situaci. V duchu waldorfské pedagogiky byly děti vedeny prostřednictvím volné hry k získávání kompetencí v oblasti sociální, kulturní i umělecké. Spontánní činnosti v obou třídách probíhaly v přátelské atmosféře, kde měly děti na výběr dostatek hraček i pomůcek z přírodních materiálů a čas

hru rozvinout i dokončit. Skupinové aktivity vedly k rozvoji tvořivosti, spolupráce a komunikace. Frontální práce dětí se zaměřovala na procvičení jemné motoriky ruky, rozvoj smyslového vnímání a myšlenkových operací. Při malování se děti učí vnímat barvy a jejich vnitřní podstatu. Učitelky dětem nevnucují téma, ale nechají je tvořit dle jejich vlastní fantazie. Děti jsou vedeny ke vnímání zákonitosti přírody i vesmíru. Pojem času a jeho plynutí je dětem vysvětlován na základě prožitku lidových tradic a zvyků. Ve škole jsou důležité rituály, které poskytují dítěti poznání řádu a jistotu vyplývající z rytmicky se opakujících známých dějů. V oblasti pěstování sociálních kompetencí byla u dětí rozvíjena schopnost soucitu, spolupráce, sociální sounáležitosti a další vlastnosti, které jim umožní žít trvale v souladu s ostatními lidmi. Důraz je kladen na vyjadřovací schopnosti dětí a jejich správnou výslovnost. Učitelky provádí logopedickou prevenci a podle potřeby doporučují návštěvu u logopeda.

Ranní kruh byl motivován příběhy, které byly zaměřeny na rozvoj morálních hodnot. Učitelky cíleně rozvíjely u dětí schopnost naslouchat i vyjádřit své myšlenky. Při inspekční činnosti nebylo zaznamenáno vedení dětí k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení.

Heterogenní charakter obou tříd vedl k podpoře sociální gramotnosti. Spontánní sociální učení bylo založené na principu přirozené nápodoby a vzájemné pomoci. Ve třídách byla respektována pravidla vzájemného soužití. Aktivity během dne provázelo opakování známých textů, písniček, říkadel. Pravidelnou aktivitou v každodenním režimu je pohádka. Poslech byl spojen se zklidněním dětí, soustředěností a vnímáním zvukových podnětů. Pravidelný rituál před obědem vedl ke zklidnění dětí a uvědomění si důležitosti společného stolování. Rozvoj počítačové gramotnosti MŠ nepropaguje, naopak výchova ke zdraví a zdravému životnímu stylu je prioritou. Děti jsou vedeny k dodržování hygienických zásad. Nejen při obědě i svačinách je kladen důraz na dodržování zásad správného stolování a na estetické prostředí třídy. Pedagogické pracovnice přijímaly děti pozitivně, s vysokou mírou empatie, tolerance a důvěry. Z pozorování chování a projevů dětí je zřejmé, že se v obou třídách MŠ děti cítí velmi dobře, spokojeně a bezpečně. Zvolené formy, metody a přístupy jsou v souladu s požadavky waldorfského pojetí vzdělávání.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola si klade za cíl stát se přirozenou součástí života dětí i jejich rodin a vynakládá velké úsilí na vytvoření neformálního živého společenství dětí, rodičů a učitelů. Vysokou úroveň má spolupráce se zákonnými zástupci. Je pravidelná a je založena na osobní komunikaci. Zajišťuje vzájemnou informovanost o výsledcích a chování dětí a pomáhala účinně řešit každodenní situace. Zapojení rodičů do aktivit školy (práce na zahradě, organizace školních slavností, péče o prostory školy) výrazně přispívá ke zkvalitnění zázemí pro děti a rozšiřuje vzdělávací obsah.

Z předložených záznamů z hospitační činnosti je zřejmé, že jsou pravidelně hodnoceny podmínky, průběh i výsledky vzdělávání s výstupy záměrů směřujících ke zlepšení stavu. Ve školním řádu jsou správně stanoveny podmínky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí. O bezpečném pohybu v MŠ i mimo ni jsou děti poučovány průběžně před konáním jednotlivých akcí pořádaných MŠ (dokladováno zápisy v třídních knihách).

Při přijímání dětí ke vzdělávání v roce 2016/2017 postupovala ředitelka v souladu se školským zákonem. Přednostně jsou přijímány děti v posledním roce před zahájením povinné školní docházky.

Učitelky u dětí rozvíjí také sebevědomí, sebedůvěru, sebeúctu a kladné sebehodnocení tím, že nekomentují jejich výsledky jednotlivých činností. Hodnocení neprobíhá na základě stanovení nějaké škály, ale důraz je kladen na činnost samotnou a vše, co z této činnosti vznikne, je posuzováno pozitivně. Děti neprožívají strach z toho, že by mohly být neúspěšné,

že se jim nepodaří splnit zadaný úkol nebo budou v něčem nejhorší. Každé dítě má své portfolio, kde jsou uloženy výsledky jeho práce. Na základě porovnání výstupů dítěte v určitém časovém horizontu je dobře vidět pokrok, kterého dítě dosáhlo.

Nejbližšími partnery MŠ jsou zákonní zástupci dětí. Účastní se informačních schůzek a téměř veškeré činnosti MŠ, například různých slavností nebo vánočních a velikonočních trhů. Mohou být spolu se svým dítětem přítomni během výuky. Toto využívají většinou u mladších dětí během adaptační fáze. Dále pomáhají při úpravě zahrady, s opravami hraček i při velkém úklidu v MŠ. Škola nabízí zákonným zástupcům individuální rozhovory o jejich dítěti nebo spolupracuje s poradenskými zařízeními, především s pedagogicko-psychologickou poradnou v Semilech. Mateřská škola spolupracuje se sousední MŠ Treperka, Semily. Velmi úzká spolupráce je se Základní školou a Střední školou waldorfskou v Semilech. Děti v doprovodu učitelky chodí na návštěvu a účastní se žákovských vystoupení. V průběhu inspekční činnosti probíhal zápis dětí do základní školy, kterého se učitelky MŠ účastní a dodávají dětem tolik potřebnou sebedůvěru. MŠ je členem Asociace waldorfských mateřských škol (dále „asociace“). Jedna učitelka pracuje ve výboru asociace a zároveň je mentorem waldorfské mateřské školy v Příbrami. Velmi dobrá je spolupráce se zřizovatelem, který waldorfskou MŠ velmi podporuje. Škola se málo prezentuje na obecních akcích. ČSI doporučuje větší prezentaci školy na veřejnosti, která by rozvíjela u dětí sounáležitost s místem, kde žijí.

Život školy pozitivně ovlivňuje i spolupráce s Asociací waldorfských škol a s jednotlivými waldorfskými školami v okolí. V rámci letních prázdnin škola pořádá týdenní Letní vzdělávací seminář zaměřený na hlubší poznávání principů waldorfské pedagogiky – v letošním roce již 25. ročník i se zahraniční účastí. Výstupy z těchto setkání jsou začleněny do výchovně vzdělávací činnosti dětí (např. eurytmie tónová či hlásková) apod. Pedagogům a dětem se daří naplňovat jednu ze svých priorit – fungovat jako „otevřená komunitní škola“. Společné, pravidelně pořádané aktivity se Základní školou a Střední školou waldorfskou v Semilech, vzájemné návštěvy přispívají k bezproblémovému přechodu dětí k povinné školní docházce. Výsledky vzdělávání, které děti MŠ při činnostech prokazovaly, byly na dobré úrovni. Komunikovaly mezi sebou bez zábran, chovaly se přirozeně, navazovaly vzájemné kontakty, domlouvaly se a k sobě byly ohleduplné. Ochotně plnily zadané úkoly, odpovídajícím způsobem k tomu využívaly dříve získané zkušenosti a poznatky. Chápaly změny v přírodě, orientovaly se v časových a prostorových pojmech. Měly dobře rozvinuté schopnosti a dovednosti z oblasti předmatematické a předčtenářské gramotnosti. Hygienické a zdvořilostní návyky měly upevněny.

Závěry

Hodnocení vývoje

- 100% dlouhodobá naplněnost školy.
- Od minulé inspekční činnosti došlo ke změně ředitelky.
- Mateřská škola úspěšně pokračuje v tradici alternativního školství (25 let od založení semilské waldorfské mateřské školy).

Silné stránky

- Každé dítě je ve škole respektováno a rozvíjeno v maximální míře podle jeho možností.
- Možnost individuálních konzultací každému zákonnému zástupci.

- Filozofie waldorfské školy vede pedagogy k jednání s dětmi s respektem a empatií.
- Vlastním jednáním učitelky podporují prosociální rozvoj dítěte.

Slabé stránky

- Mateřská škola se aktivně nezapojuje do veřejného dění, podpora souměřitelnosti s rodištěm dětí není prioritou školy.
- Židle a stoly dětí nejsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit se na systémové a systematické vedení veškeré dokumentace a pravidelnou aktualizaci webových stránek.
- Zapojení se do života města (např. vystoupením s eurytmií), a tím zvýšit souměřitelnost dětí s místem, kde žijí.
- vést děti k sebehodnocení a vzájemnému hodnocení.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Waldorfské mateřské školy ze dne 8. 6. 2016, s účinností k 1. 7. 2016, vydaná Městem Semily, Husova 82, 513 13 Semily
2. Změna č. 1 Zřizovací listiny s účinností od 1. 7. 2016, ze dne 11. 5. 2016
3. Rozhodnutí KÚ Libereckého kraje, čj. OŠMTS-032/06-RZS, Spis. zn. OŠM 473/2006 OVRS, ze dne 6. 3. 2006, s účinností k 1. 9. 2016
4. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení <http://rejskol.msmt.cz> k datu 7. 2. 2017, mateřská škola, školní jídelna-výdejna
5. Jmenování na vedoucí pracovní místo – ředitelky Mateřské školy waldorfské Semily na období šesti let od 10. 8. 2015, ze dne 25. 6. 2015, vydané Městem Semily, Husova 82, 513 13 Semily
6. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Waldorfská mateřská škola Semily, příspěvková organizace“, platný od 1. 9. 2016, čj. 23/16
7. Školní řád ze dne 1. 9. 2015, aktualizovaný k 1. 9. 2016
8. Vnitřní řád, platný od 1. 9. 2016
9. Zpráva o činnosti Mateřské školy waldorfské Semily, školní rok 2015/2016, ze dne 1. 9. 2016
10. Plán kontrolní a hospitační činnosti, nedatován
11. Třídní vzdělávací program, nedatován
12. Přehled docházky dětí do mateřské školy – duben 2017
13. Záznamy z hospitační činnosti ve školním roce 2016/2017
14. Zápisy z konferencí ve školním roce 2016/2017
15. Zápisy z jednání s rodiči ve školním roce 2016/2017
16. Kritéria pro přijetí dítěte do WMSŠ, září 2016
17. Personální dokumentace pedagogických pracovníků vedená ve školním roce 2016/2017

18. Rozhodnutí ředitelky školy vydaná ve školním roce 2015/2016
19. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2016/2017
20. Evidenční list dítěte (matrika - 32 ks)
21. Rozhodnutí o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání (32 ks)
22. Seznamy dětí jednotlivých tříd ve školním roce 2016/2017
23. Stanovení výše měsíční výše úplaty za předškolní vzdělávání v mateřské škole, nedatován
24. Portfolia dětí vedená ve školním roce 2016/2017
25. Rozpis přímé vyučovací povinnosti pedagogických pracovníků ve školním roce 2016/2017
26. Třídní knihy pro mateřské školy vedené ve školním roce 2016/2017
27. Zápis z rodičovské schůzky ze dne 20. 9. 2016
28. Zápis ze zahajovací pedagogické porady ze dne 15. 9. 2016
29. Dokumentace k hodnocení školního stravování
30. Dokumentace k oblasti BOZ a PO
31. Dokumentace k hodnocení finančních podmínek

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.l@csicr.cz s připojením elektronického podpisu/ na výše uvedenou adresu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Lena Dlabolová, školní inspektorka

Dlabolová, v. r.

PaedDr. Dana Rozkovcová, školní inspektorka

Rozkovcová, v. r.

Bc. Jana Čermáková, kontrolní pracovnice

Čermáková, v. r.

Liberec 5. 5. 2017

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Eva Vondráčková, ředitelka školy

Vondráčková, v. r.

Semily 15. 5. 2017